

Oppervlaktes Leiden 3 shapefiles, 6 CSV-files

Shapefile 1220 Leiden	
In de paragraaf 'Leiden-middeleeuwse stadsontwikkeling' is uiteengezet welke literatuur gebruikt is om de gebieden aan te geven/de polygonen te tekenen.	
Attributentabel	
Naam	Bij het stedelijk gebied is hier de naam van het bon aangegeven. Dit staat consequent in 1220 en 1300 tussen aanhalingstekens, omdat het begrip bon anachronistisch gebruikt is. De bon-indeling dateert pas uit de tweede helft de 14 ^{de} eeuw. Bij het grafelijk gebied zijn voor zover bekend de namen van de eveneens latere hoeves aangegeven.
Gebied	In dit veld is aangegeven of het terrein binnen de jurisdictie van de stad, de graaf of de burggraaf viel. De volgende kleurcoderingen zijn gebruikt. Grafelijk gebied De Hof, blauw RGB 0-0-255 -80% transparantie Grafelijk gebied overig, blauw RGB 0-0-255 - 50% transparantie Burgrafelijk gebied, oranje RGB 255-165-0 50% transparantie Stedelijk gebied, rood RGB 255-0-0 50% transparantie Kerkelijk gebied, geel RGB: 255-255-0- 50% transparantie
Oppervlakte	De oppervlakte in hectare in één cijfer achter de komma. Wellicht goed om op te merken is dat QGIS dergelijk oppervlakte velden niet bijwerkt wanneer een polygoon in vorm en oppervlak wordt aangepast. Dan dient dit veld opnieuw aangemaakt te worden.
CSV-file 1220_ha_gebieden	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de gebieden. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen. Vervolgens is dit in Excel bewerkt om fouten als 17 miljard in plaats van 1.7 ha eruit te halen. Vervolgens is de nabewerkte CSV-file weer in QGIS ingeladen.
CSV-file 1220_ha_naam_gebieden	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de latere bonnen en hoeves. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen. Vervolgens is dit in Excel bewerkt om fouten als 17 miljard in plaats van 1.7 ha eruit te halen. Vervolgens is de nabewerkte CSV-file weer in QGIS ingeladen.

Shapefile 1300 Leiden	
In de paragraaf 'Leiden stadsontwikkeling' is reeds uiteengezet welke literatuur gebruikt is om de gebieden aan te geven/de polygonen te tekenen.	
Attributentabel	

Naam	Bij het stedelijk gebied is hier de naam van het bon aangegeven. Dit staat consequent in 1220 en 1300 tussen aanhalingstekens, omdat het begrip bon anachronistisch gebruikt is. De bon-indeling dateert pas uit de tweede helft de 14 ^{de} eeuw. Bij het grafelijk gebied zijn voor zover bekend de namen van de eveneens latere hoeves aangegeven.
Gebied	In dit veld is aangegeven of het terrein binnen de jurisdictie van de stad, de graaf of de burggraaf viel. De volgende kleurcoderingen zijn gebruikt. Grafelijk gebied De Hof, blauw RGB 0-0-255 -80% transparantie Grafelijk gebied overig, blauw RGB 0-0-255 - 50% transparantie Burgrafelijk gebied, oranje RGB 255-165-0 50% transparantie Stedelijk gebied, rood RGB 255-0-0 50% transparantie Kerkelijk gebied, geel RGB: 255-255-0- 50% transparantie
Oppervlakte	De oppervlakte in hectare in één cijfer achter de komma. Wellicht goed om op te merken is dat QGIS dergelijk oppervlakte velden niet bijwerkt wanneer een polygoon in vorm en oppervlak wordt aangepast. Dan dient dit veld opnieuw aangemaakt te worden.
CSV-file 1300_ha_gebieden	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de gebieden. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen. Vervolgens is dit in Excel bewerkt om fouten als 17 miljard in plaats van 1.7 ha eruit te halen. Vervolgens is de nabewerkte CSV-file weer in QGIS ingeladen.
CSV-file 1300-ha_naam_gebieden	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de latere bonnen en hoeves. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen. Vervolgens is dit in Excel bewerkt om fouten als 17 miljard in plaats van 1.7 ha eruit te halen. Vervolgens is de nabewerkte CSV-file weer in QGIS ingeladen.

Shapefile 1400 Leiden	
In de paragraaf 'Leiden stadsontwikkeling' is reeds uiteengezet welke literatuur gebruikt is om de gebieden aan te geven/de polygoon te tekenen.	
Attributentabel	
Naam	De bon-indeling dateert uit de tweede helft de 14 ^{de} eeuw. De naam van het bon is hier niet langer tussen haakjes weergegeven.
Gebied	In dit veld is aangegeven of het terrein binnen de jurisdictie van de stad of de burggraaf viel. De volgende kleurcoderingen zijn gebruikt. Burgrafelijk gebied, oranje RGB 255-165-0 50%

	transparantie Stedelijk gebied, rood RGB 255-0-0 50% transparantie
Oppervlakte	De oppervlakte in hectare in één cijfer achter de komma. Wellicht goed om op te merken is dat QGIS dergelijk oppervlakte velden niet bijwerkt wanneer een polygoon in vorm en oppervlak wordt aangepast. Dan dient dit veld opnieuw aangemaakt te worden.
CSV-file 1400_ha_gebieden	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de gebieden. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen. Vervolgens is dit in Excel bewerkt om fouten als 17 miljard in plaats van 1.7 ha eruit te halen. Vervolgens is de nabewerkte CSV-file weer in QGIS ingeladen.
CSV-file 1400_ha_bonnen.	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de gebieden. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen. Vervolgens is dit in Excel bewerkt om fouten als 17 miljard in plaats van 1.7 ha eruit te halen. Vervolgens is de nabewerkte CSV-file weer in QGIS ingeladen.

Colofon

Tekst	Roos van Oosten
Uitvoer GIS	Roos van Oosten
Met dank aan	Ellen Gehring voor GIS-advies
Datum vervaardiging	november 2018

Bouwblokken Leiden 6 shapefiles

Shapefile 1560 BWBL

De aanduiding 1560 BWBL staat voor bouwblokken Jacob van Deventer. Er moet opgemerkt worden dat de Leidse kaart van Jacob van Deventer geen datering heeft.

De Jacob van Deventer-kaarten zijn de oudste kaarten die een zicht geven op de verhouding tussen bebouwde en onbebouwde omgeving. Binnen het RCE-project 'Nieuwe kaart Nederland in 1575' zijn de Jacob van Deventerkaarten in een GIS-omgeving bewerkt. Op basis van de wegen op de Jacob van Deventerkaart zijn de kaarten gekoppeld aan het huidige wegenpatroon Nationale Wegenbestand (NWB).¹ Globaal genomen is dit resultaat behoorlijk accuraat, met dien verstande dat de accuraatheid meer geldt voor de positie van wegen, dan de vorm van de bouwblokken. Wanneer voor Leiden de digitale Jacob van Deventerbouwkaart vergeleken wordt met latere bouwblokken zoals weergegeven in het van het Straten- en Grachtenboek (ca. 1590) en het kadaster (1832), dan valt op dat de meeste Jacob van Deventer bouwblokken beduidend te klein zijn uitgevallen (Fig. 1). Om het oppervlakte van de bouwblokken nauwkeuriger te kunnen bepalen dan de vervormde bouwblokken is er een shapefilelaag gemaakt waarin de Jacob van Deventerbouwblokken gecorrigeerd zijn (Fig. 1a, paars).

Het Leidse voorbeeld kan ook gebruikt worden om een tweede aspect van de gekozen aanpak 'aanpassing maar geen correctie' te illustreren. Bij de vergelijking tussen de het straten- en grachtenboek en Van Deventer valt ook op dat de weergave Van Deventer enkele malen beduidend anders is, zoals bij raamlanden (Fig. 1b) en de Schoolsteeg (Fig. 1c). Duidelijk is dat bij het voorbeeld van de raamlanden de situatie is tussen het verschijnen van de Jacob van Deventerkaart (ca. 1560) en de optekening in het straten- en grachtenboek (deze kaart is uit 1597), is gewijzigd. Bekend is dat de raamlanden in 1595 uitgegeven zijn voor verkaveling.² Het vergt nader historisch onderzoek of die verklaring 'latere kadastrale transformatie' ook geldt voor het voorbeeld van de Schoolsteeg. Voor dit moment is het van belang op te merken dat in de laag 'Jacob van Deventer bewerkt', wel de vertekening van de vorm van de bouwblokken is gecorrigeerd, maar dat verder zoveel mogelijk de weergave van Van Deventer is gevolgd.

Literatuur:

M.C. Kosian, R.J. van Lanen, H.J.T. Weerts, 2016: [Een nieuwe kaart van Nederland](#), Amersfoort.
Oerle, H.A. van, 1975: *Leiden binnen en buiten de stadsvesten. De geschiedenis van de stedenbouwkundige ontwikkeling binnen het Leidse rechtsgebied tot aan het eind van de gouden eeuw*, Leiden.

¹ Kosian, Van Laanen en Weerts 2016, 12-13.

² Van Oerle 1975, 197.

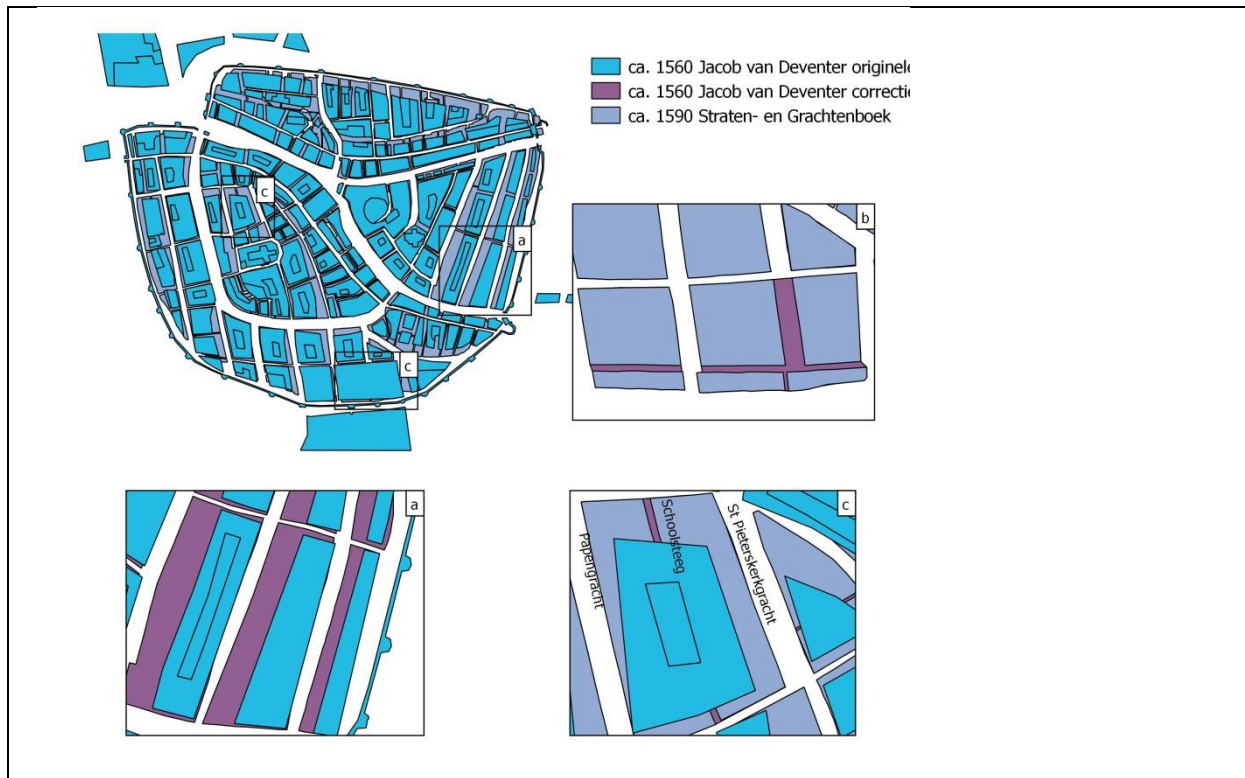

Fig. 1: Vergelijking tussen bewerking Jacob van Deventer (RCE), correctie vorm bouwblokken en Straten- en Grachtenboek.

Fig. 2: Uitsnede Jacob van Deventer, ca. 1560, ter hoogte van de raamlanden in het bon Nieuwland

Fig. 3: Uitsnede Jacob van Deventer, ca. 1560, ter hoogte van de (latere?) Schoolsteeg

Attributentabellen	
<p>Naam (in shapefiles 1560 BWBL, 1590 BWBL en 1832 BWBL)</p>	<p>In de kolom naam is de naamgeving van het bouwblok aangegeven. Daarbij is gekozen voor een drieletterige code die een afkorting van het bon is, gevolgd door een streepje – en een tweecijferig nummer. Deze codering is in samenspraak met de Historisch Leiden in Kaart-werkgroep Martin Hooymans en in een eerder stadium Jan Dröge tot stand gekomen. Een aanduiding voor het bouwblok is namelijk een handig hulpmiddel om historische gegevens alvast aan een bouwblok te kunnen koppelen. Aanvankelijk meenden we dat bouwblokken een resistent karakter zouden hebben. Bouwblokken veranderen weliswaar traag, maar het is niet heel uitzonderlijk. Dat maakt dat de aanduiding van bouwblokken door de tijd heen</p>

	lastig is gebleken. Een bijkomend probleem is dat ook de indeling van bonnen door de tijd heen aan enige verandering onderhevig is.
Shapefile 1590_BWBL_1590	
De aanduiding staat voor bouwblokken uit het Straten- en Grachtenboek. Dit is een serie kaartbladen die omstreeks het jaar 1590 dateren. Als basis is gebruikt de door Van Steensel gevectoriseerde en gevectoriseerde Straten- en Grachtenboek (versie 1.0), Van Steensel 2016, DANS. https://doi.org/10.17026/dans-z8h-4r6z . Deze versie 1.0 is vervangen door versie 2.0.	
Shapefile 1832 Bouwblokken kadastrale kaart	
Als basisbestand is gebruikt de door HISGIS gevectoriseerde kadastrale kaart van 1832 die bij DANS ondergebracht is: https://doi.org/10.17026/dans-2a9-88d3	

Shapefile 1220 BWBL	
Op basis van de Jacob van Deventer bouwblokken-laag, het Straten- en Grachtenboek bouwblokken-laag en de 1832-bouwblokkenlaag en aanvullende historische informatie zijn (hypothetische) bouwblokken in 1220 waarbij zoveel mogelijk historische informatie is verwerkt die hierboven 'Leiden stadsontwikkeling is toegelicht. Hoewel in Leiden dankzij het werk van Van Oerle en vele andere onderzoekers veel informatie voorhanden is over de topografie, is er op het detailniveau hier nog veel voortgang te winnen.	
Attributentabel	
BWBL	BWBL staat voor Bouwblokken. In deze kolom is de naamgeving van het bouwblok aangegeven. De naamgeving is vastgelegd op basis van de bouwblokkenkaart van de drie eerder genoemde bouwblokkenkaarten. Het is lastig gebleken om de naamgeving door de jaren consequent te houden. Bouwblokken zijn rood RGB 255-0-0 0% transparantie
Bijzonderheden	Bijzonderheden over dit bouwblok zijn hierin opgemerkt.
Bon_label	Bij het stedelijk gebied is hier de naam van het bon aangegeven. Dit staat consequent in 1220 en 1300 tussen aanhalingstekens, omdat het begrip bon anachronistisch gebruikt is. De bon-indeling dateert pas uit de tweede helft de 14 ^{de} eeuw.
Oppervlakte	De oppervlakte in hectare in één cijfer achter de komma. Wellicht goed om op te merken is dat QGIS dergelijk oppervlakte velden niet bijwerkt wanneer een polygoon in vorm en oppervlak wordt aangepast. Dan dient dit veld opnieuw aangemaakt te worden.
CSV-file 1220_ha_BWBL	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de hypothetische bouwblokken per 'bon'. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen. Vervolgens is dit in

	Excel bewerkt om fouten als 17 miljard in plaats van 1.7 ha eruit te halen. Vervolgens is de nabewerkte CSV-file weer in QGIS ingeladen.
--	--

Shapefile 1300 BWBL	
	Op basis van de Jacob van Deventerbouwblokken-laag, het Straten-en Grachtenboekbouwblokken-laag en de 1832-bouwblokkenlaag en aanvullende historische informatie zijn (hypothetische) bouwblokken in 1300 waarbij zoveel mogelijk historische informatie is verwerkt die hierboven 'Leiden stadsontwikkeling is toegelicht. Hoewel in Leiden dankzij het werk van Van Oerle en vele andere onderzoekers veel informatie voorhanden is over de topografie, is er op het detailniveau hier nog veel voortgang te winnen.
Attributentabel	
BWBL	BWBL staat voor Bouwblokken. In deze kolom is de naamgeving van het bouwblok aangegeven. De naamgeving is vastgelegd op basis van de bouwblokkenkaart van de drie eerder genoemde bouwblokkenkaarten. Het is lastig gebleken om de naamgeving door de jaren consequent te houden. Bouwblokken zijn rood RGB 255-0-0 0% transparantie
Bijzonderheden	Bijzonderheden over dit bouwblok zijn hierin opgemerkt.
Bon_label	Bij het stedelijk gebied is hier de naam van het bon aangegeven. Dit staat consequent in 1220 en 1300 tussen aanhalingstekens, omdat het begrip bon anachronistisch gebruikt is. De bon-indeling dateert pas uit de tweede helft de 14 ^{de} eeuw. Bij het grafelijk gebied zijn voor zover bekend de namen van de eveneens latere hoeves aangegeven.
Oppervlakte	De oppervlakte in hectare in één cijfer achter de komma. Wellicht goed om op te merken is dat QGIS dergelijk oppervlakte velden niet bijwerkt wanneer een polygoon in vorm en oppervlak wordt aangepast. Dan dient dit veld opnieuw aangemaakt te worden.
CSV-file 1300_ha_BWBL	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de hypothetische bouwblokken per 'bon'. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen.

Shapefile 1400 BWBL	
	Op basis van de Jacob van Deventerbouwblokken-laag, het Straten-en Grachtenboekbouwblokken-laag en de 1832-bouwblokkenlaag en aanvullende historische informatie zijn (hypothetische) bouwblokken in 1400 waarbij zoveel mogelijk historische informatie is verwerkt die hierboven 'Leiden stadsontwikkeling is toegelicht. Hoewel in Leiden dankzij het werk van Van Oerle en vele

andere onderzoekers veel informatie voorhanden is over de topografie, is er op het detailniveau hier nog veel voortgang te winnen.	
Attributentabel	
BWBL	BWBL staat voor Bouwblokken. In deze kolom is de naamgeving van het bouwblok aangegeven. De naamgeving is vastgelegd op basis van de bouwblokkenkaart van de drie eerder genoemde bouwblokkenkaarten. Het is lastig gebleken om de naamgeving door de jaren consequent te houden. Bouwblokken zijn rood RGB 255-0-0 0% transparantie
Bijzonderheden	Bijzonderheden over dit bouwblok zijn hierin opgemerkt.
Bon_label	Bij het stedelijk gebied is hier de naam van het bon aangegeven. Dit staat consequent in 1220 en 1300 tussen aanhalingstekens, omdat het begrip bon anachronistisch gebruikt is. De bon-indeling dateert pas uit de tweede helft de 14 ^{de} eeuw. Bij het grafelijk gebied zijn voor zover bekend de namen van de eveneens latere hoeves aangegeven.
Oppervlakte	De oppervlakte in hectare in één cijfer achter de komma. Wellicht goed om op te merken is dat QGIS dergelijk oppervlakte velden niet bijwerkt wanneer een polygoon in vorm en oppervlak wordt aangepast. Dan dient dit veld opnieuw aangemaakt te worden.
CSV-file 1400_ha_BWBL	Met gebruik van de plugin Groupstats in QGIS is een draaitabel gemaakt van het totaal oppervlakte (ha) van de hypothetische bouwblokken per 'bon'. De resultaten zijn als een CSV-file opgeslagen.

Colofon

Tekst	Roos van Oosten
Uitvoer GIS	Roos van Oosten
Met dank aan	Martin Hooymans en Jan Dröge voor discussie over bouwblokaanduidingen.
Datum vervaardiging	mei-oktober 2018
Datum deponering	14 november 2018